

VERSLAG BESTRIJDINGSACTIE BRUINE RAT
IN DE OOSTELIJKE BETUWE
JANUARI 1976

Vorbereiding

In het najaar van 1975 werd door de 11 Betuwse gemeenten Maurik, Lienden, Echteld, Kesteren, Dodewaard, Heteren, Valburg, Elst, Huissen, Bommel en Gendt, de polderdistricten Over-Betuwe en Neder-Betuwe en het waterschap van de Linge besloten, met advies van de Afdeling Bestrijding van Ongedierte te Wageningen, over te gaan tot een grote bestrijdingsactie ter verdelging van de bruine rat.

Het voor de actie benodigde lokaas werd door de gemeenten aangemaakt in de week van 5 januari 1976.

Op 6 januari werden door de Afdeling Bestrijding van Ongedierte een tweetal instructiebijeenkomsten gehouden ten behoeve van het personeel dat belast was met de uitvoering van de bestrijdingsactiviteiten.

De **voorlichting** aan de bewoners geschiedde, hetzij door verspreiding van een huis-aan-huis folder, hetzij door berichten in de plaatselijke pers of door een combinatie van beide.

Uitvoering

In praktisch alle gemeenten werd op 12 januari gestart met de eerste bezoeken. In enkele gemeente startte men een week later.

Uit de commentaren is gebleken, dat de medewerking van de bevolking goed was. Bij de inventarisatie bleek dat met name op kippen- en varkensbedrijven meer ratten werden aangetroffen dan op andere bedrijven.

In het algemeen was men de mening toegedaan, dat de ratten zich meer „in de polder” ophielden dan binnen de bebouwingen.

In plm. 18% van de objecten met sporen van ratten werd meer dan drie keer een controle-bezoek afgelegd.

In alle gemeenten werd door vele agrariërs zelf bestreden met in de handel verkrijgbare gerede lokazen. Hoewel zij meenden „geen ratten” te hebben, bleek in vele gevallen na onderzoek dat ook deze boerderijen de ongewenste gasten huisvestten.

In enkele gemeenten werd, hetzij uit eigen beweging, hetzij naar aanleiding van klachten, bestreden langs slootkanten in de bebouwde kom, welke sloten niet in beheer van de polderdistricten zijn, of niet aangeduid worden als hoofdwatgang.

Langs poldersloten en langs de Linge werd geconstateerd, dat vooral bij duikers, bruggen, stuwen, nabij uitmondingen van riolen gelegen nabij boerderijen en aan de buitenwijken van de bebouwde kommen, voor zover daar geen hoofdriool is gelegen, en langs percelen waar in 1975 mais werd verbouwd, ratten voorkwamen.

Periodieke streekactie noodzakelijk

Van gemeentewege is men algemeen de mening toegedaan, dat de maand januari erg geschikt is voor een bestrijdingsactie, in verband met het vrijmaken van personeel. Men spreekt zijn tevredenheid uit over het verloop van de actie en heeft duidelijk de indruk, dat de bestrijding de gewenste resultaten heeft gegeven.

Uit het grote aantal objecten met sporen van ratten (40%) blijkt de noodzaak van een grootse aanpak van de bestrijding in de vorm van een periodieke actie in het landelijke gebied.

Uit het aantal klachten dat binnenkomt in de maanden na de actie, zal moeten blijken of dit minder is dan in jaren, waarin geen actie werd georganiseerd.

A. D. Bode, rayonambtenaar
Afd. Bestrijding van Ongedierte